

Wymagania edukacyjne – język polski – klasa 5 (zgodne z podstawą programową 2025)

I. Czytanie i odbiór tekstów

Wymagania podstawowe

- Czyta płynnie teksty odpowiednie dla poziomu klasy.
- Rozumie sens dosłowny tekstu i wskazuje główne elementy świata przedstawionego.
- Odróżnia fikcję od faktów.
- Rozpoznaje podstawowe gatunki literackie (baśń, opowiadanie, wiersz, legenda).

Wymagania rozszerzone

- Odczytuje sensory przenośne i formułuje wnioski.
- Analizuje motywy działań bohaterów oraz ocenia ich postawy.
- Wyszukuje i nazywa środki stylistyczne.
- Interpretuje przesłanie utworu i uzasadnia własne opinie.

II. Pisanie

Wymagania podstawowe

- Tworzy krótkie spójne wypowiedzi pisemne z zachowaniem akapitów.
- Stosuje podstawowe znaki interpunkcyjne.
- Píše opis, opowiadanie z podanym początkiem, proste streszczenie.

Wymagania rozszerzone

- Samodzielnie tworzy dłuższe formy: list, opowiadanie twórcze, charakterystykę.
- Zachowuje logiczną kompozycję: wstęp, rozwinięcie, zakończenie.
- Stosuje środki stylistyczne i dialog.
- Redaguje i poprawia własny tekst.

III. Mówienie i słuchanie

Wymagania podstawowe

- Wypowiada się w sposób uporządkowany i pełnymi zdaniami.
- Słucha rozmówcy i stosuje zasady kultury dyskusji.

Wymagania rozszerzone

- Prowadzi krótkie prezentacje ustne.
- Uzasadnia swoje zdanie i reaguje na argumenty innych.
- Posługuje się elementami retoryki odpowiednimi dla wieku.

IV. Wiedza o języku

Wymagania podstawowe

- Rozpoznaje i odmienia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik.
- Zna podstawowe reguły ortograficzne (ó/u, rz/ż, wielka litera).

Wymagania rozszerzone

- Analizuje budowę wyrazów i tworzy rodziny wyrazów.
- Stosuje zasady ortograficzne w trudniejszych przykładach.
- Świadomie używa środków językowych w wypowiedziach.

V. Edukacja kulturowa i literacka

Wymagania podstawowe

- Zna wybrane utwory obowiązkowe z podstawy programowej 2025.
- Rozpoznaje konwencje gatunkowe omawianych tekstów.

Wymagania rozszerzone

- Interpretuje utwory, wskazuje wartości i przesłania.
- Porównuje różne teksty kultury (literatura, film, ilustracje).

Wymagania dostosowane dla uczniów z opinią PPP

Zasady ogólne dostosowania

- Uwzględnienie tempa pracy ucznia.
- Ograniczenie objętości tekstów do przeczytania jednorazowo.
- Stosowanie prostszego słownictwa w poleceniach.
- Umożliwienie odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych (tam, gdzie to możliwe).
- Nieobniżanie oceny za błędy wynikające z trudności specyficznych (np. dysleksja – ortografia).

Dostosowane wymagania szczegółowe

Czytanie

- Uczeń może korzystać z tekstów uproszczonych.
- Oceniany przede wszystkim za rozumienie ogólne.

Pisanie

- Skrócona forma wypowiedzi pisemnych.
- Zmniejszone wymagania dotyczące poprawności ortograficznej.

Mówienie

- Większy nacisk na wypowiedzi ustne zamiast pisemnych.
- Możliwość wcześniejszego przygotowania się do wypowiedzi.

Wiedza o języku

- Wymagania ograniczone do rozpoznawania podstawowych kategorii językowych.
- Zadania z ortografii oceniane z uwzględnieniem trudności.

Kryteria oceniania – język polski, klasa 5

Ocena celująca

- Uczeń biegle posługuje się językiem w mowie i piśmie.
- Tworzy samodzielne, twórcze teksty o wysokich walorach językowych.
- Wykazuje się wiedzą wykraczającą poza program.

Ocena bardzo dobra

- W pełni opanował wymagania rozszerzone.
- Samodzielnie i poprawnie interpretuje teksty.
- Tworzy poprawne, rozbudowane wypowiedzi.

Ocena dobra

- Opanował większość wymagań rozszerzonych.
- Poprawnie analizuje teksty i tworzy spójne wypowiedzi.

Ocena dostateczna

- Opanował wymagania podstawowe.
- Wypowiedzi są proste, lecz poprawne.
- Rozumie główne treści tekstów.

Ocena dopuszczająca

- Spełnia podstawowe minimum programowe.
- Wymaga wsparcia w analizie tekstu i tworzeniu wypowiedzi.

Ocena niedostateczna

- Nie opanował podstawowych umiejętności.
- Nie potrafi wykonać poleceń dostosowanych do możliwości ucznia.

Dariusz Janik

Wymagania programowe (edukacyjne)

WSiP, „Zamieńmy słowo”, klasa 5

Obszar nauczania	Wymagania programowe („uczeń potrafi / wie”)
Cele ogólne	<p>Program nauczania WSiP „Zamieńmy słowo” określa cele ogólne nauki języka polskiego w klasie 5: m.in. rozwijanie umiejętności czytania, pisania, analizy i interpretacji tekstów literackich i niemal tekstów kulturowych oraz kształcenie świadomości językowej.</p> <ul style="list-style-type: none">- Rozpoznaje części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, zaimek, przyimek, itp.
Gramatyka (części mowy)	<ul style="list-style-type: none">- Rozumie pojęcie „odmienne” i „nieodmienne” części mowy- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, tryby.- Przekształca czasowniki osobowe na formy nieosobowe.- Rozpoznaje przypadki w rzeczownikach i stosuje je w zdaniach.- Zna pojęcie synonimów i antonimów oraz potrafi je rozróżnić.- Rozpoznaje frazeologizmy (związki frazeologiczne) i potrafi je stosować.
Frazeologia i słownictwo	<ul style="list-style-type: none">- Wie, że istnieją oficjalna i nieoficjalna odmiana polszczyzny.- Potrafi korzystać ze słownika synonimów.- Zna pojęcia takich głosek jak samogłoski nosowe.- Zna zasady zapisu daty.- Rozumie znaki diakrytyczne w polszczyźnie (np. ą, ę, ś itp.).- Stosuje poprawność ortograficzną w zapisie trudnych wyrazów.
Fonetyka i ortografia	<ul style="list-style-type: none">- Rozróżnia i stosuje znaki interpunkcyjne (np. przecinek, kropka, zapytanie, wykrzyknik).- Rozróżnia zdania pojedyncze i złożone.- Poprawnie stosuje kolejność wyrazów w zdaniu prostym.- Tworzy zdania złożone (np. ze spójnikami).
Składnia	<ul style="list-style-type: none">- Rozpoznaje i tworzy różne formy wypowiedzi: notatka, dialog, opis, życzenia, zaproszenie, list, opowiadanie itp.- Potrafi redagować opowiadanie z dialogiem.- Pisze opowiadanie, list, zaproszenie, notatkę, plan wydarzeń.- Tworzy teksty funkcjonalne (np. instrukcje).
Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none">- Potrafi wskazać temat i przesłanie utworu literackiego. - Analizuje świat przedstawiony w tekście, relacje między bohaterami. - Tworzy plan wydarzeń utworu.- Interpretuje poetycki tekst (wiersz) – rozumie przenośnie.
Analiza i interpretacja tekstów	

**Obszar
nauczania**

Wymagania programowe („uczeń potrafi / wie”)

Kultura języka

- Rozumie emocjonalne znaczenie słów; zna wyrazy nacechowane emocjonalnie.
- Zna pojęcie frazeologizmów mitologicznych.
- Potrafi dobierać język (styl, rejestr) odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej.